

Foto: B. Lipej

*dr. Božena Lipej
Geodetska uprava Republike Slovenije, Ljubljana*

Prispelo za objavo: 1997-06-30

Poročilo o udeležbi na JEC-GI'97 – združena evropska konferenca o geografskih informacijah

V organizaciji treh mednarodnih združenj, in sicer UDMS-ja, AM/FM-ja in EGIS-a, je na Dunaju v kongresnem centru Austria center potekala od 16. do 18. aprila 1997 tretja združena evropska konferenca in razstava dosežkov na področju geografskih informacij. Konference sva se udeležila Martin Smodiš in Tomaž Petek, zaposlena na Glavnem uradu Geodetske uprave Republike Slovenije v sektorju za kartografijo. Namen udeležbe je bilo aktivno sodelovanje predstavnika Geodetske uprave Republike Slovenije s prispevkom v obliki referata. Poleg tega pa je bil namen še seznanitev in spremljanje dosežkov na področju geografskih informacij ter na področju GIS-tehnologije in metodologije v svetu. V sklopu konference je bila organizirana tudi razstava, ki so jo pripravili proizvajalci strojne in programske opreme za GIS-e iz različnih evropskih držav.

Delo na konferenci je potekalo v 7 delovnih telesih, od katerih sva podrobneje spremljala delo skupin za geografske informacije v lokalnih in regionalnih upravah, kartografijo velikih meril in kataster. Vsi prispevki so na voljo tudi v konferenčnem gradivu, ki je dosegljivo na Geodetski upravi Republike Slovenije na Šaranovičevi ulici 12 v Ljubljani.

V skupini, ki je obravnavala geografske informacije za potrebe lokalnih skupnosti, so se predavatelji večinoma osredotočili le na opisovanje možnosti in način uporabe geografskih informacij v lokalnih skupnostih in komunalnih organizacijah. Opisovali so sisteme za podporo odločanju v mestnih službah z uporabo sodobne GIS-tehnologije in geografskih podatkov. Zanimiv je bil primer mesta Dunaj, kjer že več let uspešno vodijo topografsko bazo in iz nje izvedene večuporabniške karte. Mestna geodetska služba je organizirana v oddelek za inženirsko geodezijo, oddelek za lastninska razmerja in v topografski oddelek. Topografski oddelek ima dve področji dela, in sicer fotogrametrijo in topografijo. Na področju fotogrametrije zagotavljajo zajem podatkov za izdelavo digitalnih načrtov, DMR-ja in za model zgradb. Snemanje opravljajo spomladi v merilih med 1:5 500 in 1:7 500. Na leto izdelajo približno 1 000 fotogramov. Zaradi zahtev uporabnikov po sodobni obliki topografskega gradiva so že v letu 1982/83 začeli z digitalizacijo sedanjih načrtov. V letu 1984 pa so zasnovali koncept večnamenskih načrtov, ki je slonel na zahtevah po hitrem zajemu in vzdrževanju, standardni prezentaciji, petletnem ciklu obnove in uporabe različnih kombinacij podatkov. Odločili so se za fotogrametrični zajem znotraj blokov in karejev ter za terenske meritve elementov znotraj cestnih teles in ulic. Iz tako vzpostavljene baze podatkov nato generirajo načrte v merilih 1:1 000, 1:2 000 in 1:10 000, ki so uradni in jih predpiše mestna uprava. Za potrebe preostalih uporabnikov pa lahko izdelajo tudi načrte v merilih okrog 1:500. V letu 1994 so začeli že prvo vzdrževanje te baze. Za zdaj je to grafična baza in ni objektno usmerjena. Zaradi velikega povpraševanja po klasičnih izdelkih naredijo dvakrat na leto rastriranje vektorskih podatkov, ki nato služijo za barvne izriske načrtov v merilu 1:2 000, ki so dostopni tudi uporabnikom zunaj mestnih služb. Ta baza in iz nje izvedeni načrti so podlaga za GI-aplikacije posameznim komunalnim organizacijam in mestnim službam. Možna je že neposredna priključitev na to bazo, vendar je še večina uporabnikov ostala pri uporabi klasičnih izrisanih načrtov. Cena podatkov je odvisna od velikosti območja in načina posredovanja. Letos so nam predstavili tudi mestni GIS, dosegljiv prek Interneta.

V sklopu o vzdrževanju in obnovi podatkovnih baz in iz njih generiranih kart so avtorji opisovali številne praktične rešitve in metode, ki jih že uporabljajo v posameznih organizacijah in državah. Veliko pozornosti je bilo namenjene tudi objektno usmerjenim sistemom in 3D-GIS-om. V skupini o kartografskih bazah je bil predstavljen referat Geodetske uprave Republike Slovenije, v katerem je bila opisana generalizirana kartografska baza – GKB25, njena uporabnost in načrti za prihodnost. V isti skupini sta bila s podobno tematiko predstavljena tudi prispevka iz Estonije in Litve. V splošnem je bila velika pozornost posvečena načinom neposrednega dostopanja do podatkovnih baz in uporabi tako zbranih podatkov. Veliko je bilo tudi prispevkov na temo medorganizacijskih povezav in uporabi Interneta ter Intraneta pri posredovanju in uporabi geografskih informacij. Splošna ocena je, da se večina danes ukvarja predvsem z uporabo in distribucijo geografskih podatkov, medtem ko sta vzpostavitev ter proces

zajema in vzdrževanja postala manj pomembna. Odgovor bi lahko poiskali v tem, da imajo razvite države to področje dobro organizirano ali pa se ravna strogo po tržnih načelih in zajemajo in vzpostavljajo samo tiste podatkovne nize, za katere je že vnaprej znan ciljni uporabnik in s tem tudi plačnik informacij.

Tomaž Petek

Geodetska uprava Republike Slovenije, Ljubljana

Prispelo za objavo: 1997-07-02

Strokovno srečanje predstavnikov geodetskih uprav iz nekaterih srednje in vzhodnoevropskih držav v Sloveniji

Fotodokumentacija Geodetske uprave Republike Slovenije

Slovenska delegacija (z leve proti desni): Gvido Pehar, Marjetka Brilej, Dušan Mrzlekar, doc.dr. Anton Prosen (FGG-Oddelek za geodezijo), dr. Božena Lipej, mag. Dušan Blaganje (državni sekretar za prostor na Ministrstvu za okolje in prostor), Aleš Seliškar, Tone Kupic; manjka predstavnik Geodetske izpostave Šmarje pri Jelšah